

EVOLUCIÓ HISTÒRICA DE L'HOQUEI SOBRE PATINS

*Carles Gallén,
Director de la Revista Stick.*

Els orígens de l'hoquei sobre patins, com molts d'altres esports, cal cercar-los a Anglaterra, on a finals del segle XIX un ciutadà d'aquest país, Edward Crawford, amb motiu d'un viatge que havia fet a Chicago, va portar cap a Europa una sèrie d'idees per a la pràctica de nous esports, desconeguts en el nostre continent. Entre aquestes idees hi figurava el "rink hockey", una adaptació de l'hoquei sobre gel a les pistes de sòl de fusta que en aquells temps començaven a proliferar a Europa occidental, on el patinatge sobre rodes tenia ja força adeptes, especialment a Anglaterra, França i Alemanya.

Aquell primitiu hoquei sobre patins que Crawford va inventar adoptà uns sistemes de joc molt similars a l'hoquei sobre gel que es practicava als Estats Units. Els primers practicants d'aquest nou esport jugaven partits molt rudimentaris sobre patins de rodes, amb un estic o pal de fusta com el d'hoquei sobre gel (amb la pala plana en comptes de la curvada

actual) i un "puck" o disc pla de fusta d'uns vuit centímetres de gruix en lloc de l'actual bola de cautxú. A les més de 600 pistes de sòl de fusta que existien a Anglaterra a principis del segle XX hi havia molts grups d'amics aficionats al patinatge que jugaven partits d'aquest rudimentari hoquei sobre patins, encara que de manera totalment informal, sense existir cap tipus de competició.

El primer pas per organitzar aquest naixent esport es va donar l'any 1905, quan a Anglaterra es fundava la Amateur Hockey Association i començaven a disputar-se les primeres competicions a diverses poblacions com Herne Bay, Manchester, Wembley i Londres. De mica en mica, i gràcies als emigrants anglesos repartits pel continent europeu, l'hoquei sobre patins es va anar estenent a d'altres països, arrelant especialment a Suïssa, França, Alemanya i Bèlgica, on van començar a jugar-se competicions. Aquests països van començar a tenir contactes internacionals. Les primeres

notícies de partits entre equips de diversos països daten de novembre de 1910, quan el Royal Rink Hockey Club de Brusel·les va batre al Centaur Roller Club de París per 3-0 i 3-1 i al Metropolitan Club de París per 2-0. Era el moment d'organitzar definitivament l'hoquei sobre patins a nivell internacional. I aquest moment va arribar el 21 d'abril de 1924 quan, a la localitat suïssa de Montreux, es va constituir la Federació Internacional de Patinatge.

La FIRS va néixer per iniciativa de Fred Renkewitz, nascut a Newcastle el 6 de desembre de 1888, de mare anglesa i pare suís, i afincat a Montreux des de molt petit. L'esmentat dia, Renkewitz, fundador del Montreux Hockey Club i practicant d'hoquei sobre patins des de la seva infantesa, va aprofitar la disputa d'un torneig internacional en aquesta localitat suïssa per reunir els representants dels quatre equips participants a l'hotel Kursaal i els va proposar la idea de crear una Federació Interna-

cional d'aquest esport. Aquell mateix 21 d'abril va quedar constituït el primer Bureau de la Fédération Internationale de Patinage a Roulettes, que més tard es convertiria en la FIRS (Fédération Internationale de Roller Skating), englobant les tres especialitats del patí de rodes (patinatge artístic, patinatge de velocitat i hoquei sobre patins) i amb quatre països afiliats: Suïssa, França, Alemanya i Gran Bretanya. El mateix Fred Renkewitz va ser el seu primer president, càrrec que va ostentar fins l'any 1960. Amb la creació de la Federació Internacional es va procedir a la reglamentació definitiva de les normes de joc. La popularitat de l'hoquei sobre patins va anar en augment i amb la incorporació de la Federació Internacional de Bèlgica i Itàlia es va pensar en la creació d'un torneig a escala europea que servís com a presentació en societat d'aquest esport. I així, dos anys després de la creació de la FIPR, concretament el 10 d'abril de 1926, s'inaugurava el primer Campionat d'Europa d'hoquei sobre patins a una de les ciutats bressol d'aquest esport, la britànica Herne Bay, amb la participació de les sis nacions afiliades al màxim organisme internacional, Anglaterra, França, Alemanya, Suïssa, Bèlgica i Itàlia, que van ocupar la classificació final en aquest mateix ordre.

L'èxit d'aquell primer Campionat d'Europa va ser tal que ja llavors els dirigents d'aquest esport van començar a plantejar-se la possibilitat que fos admès dintre del programa dels Jocs Olímpics, aspiració que continua viva en els nostres dies.

A partir d'aquell moment els Campionats d'Europa es van anar succeint anualment, repartits entre Herne Bay i

L'hoquei sobre patins en 1879, conegut aleshores com "Bandy" o "Rink Polo".

Montreux, sota el domini d'Anglaterra, la veritable potència de l'hoquei patins de la primera època d'aquest esport. Portugal va ser el següent país en incorporar-se a la Federació Internacional, l'any 1929, i fins el 1936 no es va organitzar el primer Campionat del Món oficial, doncs fins llavors els Campionats d'Europa havien tingut categoria oficiosa de Mundials.

L'Alemanya nazi de l'any 1936, el mateix en el que es van disputar els Jocs Olímpics de Berlín, va ser la seu del primer Campionat del Món d'hoquei sobre patins. Hitler volia perpetuar l'esport cercant la possibilitat d'organitzar esdeveniments que fessin ressonar el nom del país per tot el món, i la Federació Internacional de Patinatge sobre Rodes va aprofitar l'ocasió per celebrar el primer Mundial de les tres disciplines, que també va guanyar Anglaterra, triomfadora a

tots els campionats disputats fins aleshores. La popularitat de l'hoquei va anar creixent amb els anys a tota Europa occidental, però la Segona Guerra Mundial va trencar la progressió d'aquest esport, que va tenir que suspendre la seva activitat internacional durant alguns anys.

L'hoquei sobre patins a Espanya

Espanya, per la seva banda, no va aparèixer en el concert internacional fins després de la gran guerra, l'any 1947, però aquest esport es practicava des de força temps abans al nostre país.

Els inicis de l'hoquei sobre patins a Espanya no semblen molt clars. La versió més verídica es que van ser els emigrants anglesos els que van intro-

Primera reunió de la Junta Directiva de la nova F.E.P. S'Agaró, 22 agost 1954.

duir-lo, doncs hi ha constància que cap a l'any 1915 es van formar alguns equips a Barcelona, que jugaven els seus rudimentaris partits, amb algunes incorporacions de l'hoquei sobre herba, a les pistes de patinatge que llavors estaven de moda, com la del Turó Park.

La moda de les pistes de patinatge es va anar incrementant paulatinament a Barcelona i cada vegada era més freqüent veure grups de joves que jugaven partits informals d'hoquei, la qual cosa va desembocar en la creació de la Federació Catalana l'any 1928. El seu creador va ser un ciutadà italià afincat a Barcelona, de cognom Pironti, qui va portar del seu país els estatuts de la Federació Italiana, recentment constituïda, sobre les bases dels quals va néixer la primera Federació Catalana.

Catalunya, Unió Universitària, Skating, Maricel i Eagle van ser els primers equips en disputar competicions regulars. Els tres primers estaven considerats de Primera Categoria i els dos darrers de Segona Categoria, essent els jugadors i no els clubs els que les determinaven.

L'hoquei que es jugava a Espanya en aquesta època era, però, molt primitiu encara. Malgrat que a la resta d'Europa ja s'havia substituït el disc per la bola, al nostre país s'utilitzava encara un disc de nou centímetres de diàmetre i dos de gruix i les pistes no tenien tanques ni un marcatge permanent.

A partir de 1930 ja es tenen notícies que es jugaven una mena de Campionats de Catalunya. L'hoquei sobre patins va anar guanyant adeptes també fora de Barcelona, arrelant especialment a Cerdanyola (en l'actualitat el club d'aquesta localitat és el degà del nostre país en haver desaparegut els històrics equips barcelonins citats anteriorment) i Girona, on el GEiEG va ser el pioner. Posteriorment, es va estendre a Reus, Sabadell, Vilafranca i fins i tot Mallorca i Galícia.

L'any 1943 es va jugar el primer Campionat de Catalunya oficial, en el qual l'Espanyol es va imposar al Barça per 10-2 va iniciar així un domini que va durar molts anys. Aquell mateix any va néixer la Real Federació Espanyola d'Hoquei i Patinatge, que englobava les disciplines d'herba i patins de rodes, sota la presidència

de Manuel Sáinz de los Terreros. Un any després, el dia 11 de juny de 1944, la barcelonesa pista de Piscines i Esports va ser seu de la primera Copa d'Espanya, que va guanyar l'Espanyol imposant-se al Cerdanyola per 4-1 essent la tercera posició per al Palma de Mallorca, vencedor del Delicias per 5-3.

Però el pas definitiu per a la consolidació de l'hoquei sobre patins a Espanya es va donar l'any 1946 quan, gràcies als esforços de l'actual president del Comitè Olímpic Internacional, Joan Antoni Samaranch, en aquell temps un jove i emprenedor directiu d'aquest esport, es va canviar el disc per la bola i es va actualitzar el reglament respecte al dels altres països d'Europa. El canvi de reglament va significar un revulsiu per a l'hoquei sobre patins, que va convertir-se en un esport més vistós, la qual cosa va repercutir en una més gran afició i en el naixement de nous clubs arreu de Catalunya, Equips com l'Espanyol, Barcelona, Club Patí, Unió, Cerdanyola, Girona, Patria, Vilafranca, Reus Ploms, Cruz Roja, Vilanova o Sabadell començaven a fer de l'hoquei patins un esport popular.

Havia arribat el moment del bateig internacional i Espanya es va afiliar a la Federació Internacional. Des d'aquell moment es van succeir els contactes entre els millors equips del nostre país i els principals clubs d'Europa (Paço d'Arcos, Novara, Monza), sempre gràcies a la iniciativa de Samaranch. Els bons resultats obtinguts van decidir els directius espanyols a inscriure Espanya al III Campionat del Món i XIII d'Europa que s'havia de jugar a Lisboa el maig de 1947. El propi Joan Antoni Samaranch va ser

anomenat com a primer seleccionador nacional i el dia 17 de maig de 1947 Espanya debutava en aquest campionat guanyant Suïssa per 2-1 amb dos gols del llegendari Tito Mas. Malgrat tractar-se del seu debut internacional, l'equip espanyol format per Nadal, Rubio, Serra, Tito Mas, Trias, Bassó i Lluís Gallén va tenir una gran actuació i va ocupar la tercera posició per darrera de Portugal i Anglaterra. Aquell mateix any l'Espanyol, format per la majoria de jugadors de l'equip nacional, es va convertir en el primer club en sortir a l'estranger, prenent part a la Copa de les Nacions de Montreux.

La màgica dècada dels 50

La Segona Guerra Mundial va fer variar molt el panorama de l'hoquei sobre patins. Després de la guerra va ser Portugal qui va agafar el relleu d'Anglaterra i es va convertir en el

líder indiscutible d'aquest esport a nivell mundial. Si fins l'any 1939 Anglaterra havia guanyat els dotze Campionats d'Europa i els dos Campionats del Món disputats, a partir de 1947, quan es va reprendre l'activitat internacional, la selecció portuguesa va ser la que va encadenar quatre títols consecutius del Món i d'Europa, doncs les dues competicions es jugaven en una sola en aquell temps.

L'hoquei sobre patins va entrar en una dinàmica d'expansió internacional i a països com Argentina, Xile, Uruguai, Brasil, Colòmbia, Veneçuela i Japó, entre d'altres, ja es començava a jugar a aquest esport.

Però pel que respecta concretament a Espanya, el gran "boom" de l'hoquei sobre patins es va produir a la dècada dels cinquanta. Després del seu debut internacional l'any 1947, Espanya va conquerir dos quarts llocs i un subcampionat als anys 1948, 1949 i 1950. El nostre país s'havia fet ja un lloc entre l'élite, però li mancava con-

querir un títol. I una oportunitat inmillorable per conquerir-lo era el Campionat del Món de l'any 1951 que, per primera vegada, es jugava a territori espanyol, concretament a Barcelona.

L'escenari elegit com a seu d'aquest campionat va ser el pavelló d'esports de la Gran Via (ara convertit en canòdrom). S'hi van inscriure onze països, la més gran participació fins aquell moment a la història dels Mundials. El campionat, que tenia categoria d'Europeu i Mundial, va tenir lloc entre els dies 1 i 10 de juny de 1951, i va constituir un èxit sense precedents a la història del nostre esport, tant a nivell organitzatiu com esportiu, culminant en la consecució del títol mundial per Espanya.

Sota les ordres de Joan Antoni Samaranch, l'equip espanyol, format per Soteras, Zabalia, Orpinell, Llinàs, Serra, Trias, Mas i Bassó, va anar encadenant victòria rera victòria, cedint només un empat a un amb França, fins arribar al darrer partit contra Portugal, que havia perdut contra Bèlgica, en el qual un empat donava el títol a Espanya.

La gran expectació que havia despertat aquell campionat va quedar palesa el darrer dia, quan uns 13.000 espectadors van omplir de gom a gom el pavelló per presenciar el decisiu partit entre Espanya i Portugal. En el decurs de la primera part, Espanya va dominar completament Portugal, retirant-se als vestidors amb 3-0 al seu favor, amb dos gols de Tito Mas i un d'August Serra. A la segona part, però, l'equip espanyol va pagar l'esforç de la primera i la responsabilitat de jugar a casa i el seu rendiment va baixar ostensiblement, cosa que van aprofitar els portuguesos per empatar el partit

R.C.D. Espanyol (1r Campió d'Espanya, 1944).

quan mancaven només tres minuts per al final.

Resulta impossible descriure la tensió i l'emoció amb les quals el públic va seguir aquells tres minuts finals, doncs un altre gol portuguès hagués deixat sense títol a Espanya. Els nervis, però, es van convertir en esclat de joia quan l'inoblidable Tito Mas, a un minut del final, va batre el porter Pinto donant a Espanya el triomf i el primer títol mundial de la seva història. En aquells moments, l'hoquei sobre patins no només havia conquerit pel nostre país el màxim guardó mundial sinó que acabava de guanyar-se a pels el favor i l'entusiasme d'un públic que va tenir l'ocasió de descobrir la bellesa d'aquest esport.

Aquell títol mundial va significar un gran impuls per a l'hoquei sobre patins, que va augmentar en popularitat com l'escuma, fins al punt que era força freqüent veure notícies d'aquest esport a les portades dels diaris de l'època. És en aquesta dècada quan l'hoquei va anar arrelant cada vegada més arreu de Catalunya (molts dels clubs actuals es van fundar durant aquests anys) i es va consolidar en altres comunitats de l'estat.

La popularitat de l'hoquei sobre patins va arribar fins a tal punt que, després dels Mundials de 1952 i 1953, en els quals Espanya va ocupar la tercera posició, Barcelona va tornar a demanar l'organització del Campionat del Món de 1954. Aquell campionat, disputat al mateix escenari que el de 1951, va significar un altre gran èxit organitzatiu i esportiu i va acabar també amb el triomf final d'Espanya, que va vèncer Portugal per 3-0 en el darrer partit i va conquerir el seu segon títol mundial.

La Federació Espanyola de Patinatge

Aprofitant els èxits i la creixent popularitat de l'hoquei sobre patins, es va decidir la creació d'una federació pròpia i independent de l'hoquei herba, esport amb el qual compartia federació. Va ser el 30 de juny de 1954 quan el general Moscardó, Delegat Nacional d'Esports, signava l'ordre en la qual s'anunciava la creació de la Federació Espanyola de Patinatge sota la presidència de Joan Antoni Samaranch, el qual havia deixat el càrrec de seleccionador després del Mundial de l'any 1951, passant aquests a mans de Francesc Platón.

La primera federació independent de patinatge, que englobava les disciplines d'hoquei sobre patins, patinatge artístic i patinatge de velocitat, va estar formada pels següents membres:

Joan Antoni Samaranch (president); Victorià Oliveras de la Riva, Eugeni Calderón i Josep Maria Giménez (vicepresidents); José Palomo (secretari); Paulino Martín (secretari tècnic); Francesc Borrell (patinatge de velocitat); Carles Becerra (divulgació); Francesc Torelló (juvenils); Francesc Mas (relacions exteriors); Manuel Domènech (comitè de competició); Pere Flores (patinatge artístic); Emilio Caprile i Miquel Moragas (vocals).

D'ençà d'aquell moment l'hoquei sobre patins es va consolidar definitivament al nostre país. La selecció nacional va tornar a guanyar un altre títol mundial l'any 1955. Aquesta vegada, la primera a la història, fora de les nostres fronteres, concretament a Milà. També aquell any, a Barcelona, Espanya es va proclamar campiona del II Europeu de categoria júnior, mentre que a la Copa de les Nacions

de Montreux l'equip espanyol també acostumava a guanyar.

A nivell nacional, l'Espanyol era el club dominador d'aquella època, a la qual només hi havia dues grans competicions: el Campionat de Catalunya, que es jugava pel sistema de lliga, i el Campionat d'Espanya o Copa del Generalísimo, que es jugava per sistema d'eliminatòries. El Barça i el Reus

La Lliga Nacional i la Copa d'Europa

Ja entrada la dècada dels 60, concretament la temporada 64-65, es va crear la I Lliga Nacional, però sense adoptar-se encara el sistema de lliga tots contra tots. Aquella primera lliga es va jugar en dues fases. La primera corresponia als campionats regionals i

la Copa d'Europa de clubs, que es convertiria en la plataforma d'èxit de molts equips espanyols. Aquella primera edició de la Copa d'Europa, a la qual només van participar-hi quatre equips (Vultregà, Herten d'Alemanya, Gujan Mestras de França i Monza d'Itàlia), la va guanyar l'equip de Sant Hipòlit, format per homes llegendaris com Vilella, Barguñó, Parella, Humbert Ferrer i Salarich.

Pel que fa a les competicions de seleccions nacionals, des de 1956 Europeans i Mundials s'havien separat i es disputaven en anys alterns. Amb la separació Espanya no va tenir gaire sort, doncs l'any 1957 va conquerir el títol europeu i fins l'any 1969 no el va tornar a guanyar, mentre que el Campionat del Món va haver d'esperar-se fins l'any 1964, que es va celebrar una altra vegada a Barcelona, per conquerir-lo, repetint l'any 1966 a Sao Paulo (Brasil).

Espanya, Campiona del Mon 1954.

Deportiu eren els principals rivals de l'equip blanc i blau, que en aquella època era el protegit de la federació, en la lluita pels títols.

En començar la dècada dels 60 d'altres equips, com el Vultregà i el Vilanova, van afegir-se també a la lluita pels títols, apagant-se una mica l'Espanyol. Per altra banda, fora de Catalunya, a Galícia, Astúries i Madrid principalment, l'hoquei sobre patins començava també a arrelar fort.

la segona a la fase final, on es van reunir els vuit millors equips, quatre de catalans i quatre de la resta de l'estat. La fase final d'aquesta primera Lliga Nacional es va jugar al Palau Municipal d'Esports de Barcelona i l'honor de guanyar-la va recaure en el Vultregà, que en aquell temps era pràcticament la selecció nacional.

Un any després de la creació de la Lliga Nacional i gràcies al treball de Victorià Oliveras de la Riva, en aquell temps president de la FIRS, va néixer

El Reus de les sis copes

Passat l'equador de la dècada dels 60, un equip de fora de la província de Barcelona, el Reus Deportiu, va iniciar una fructífera etapa en la qual va encadenar títol rera títol de la mà d'homes que han fet història, com Santi García, els germans Villalonga, Joan Sabater, Rabassa, Salvat, Boronat, Olivé, més tard Giralt, etc.

L'equip roig i negre va guanyar tres Lligues Nacionals abans que aquesta competició es convertís a la temporada 69-70 en l'actual Divisió d'Honor, cinc de consecutives després del canvi de sistema i tres copes d'Espanya, convertint-se en el dominador absolut del panorama nacional al final de la dècada dels 60 i principis dels 70.

Allò que li va donar però més prestigi al Reus Deportiu va ser la Copa d'Europa, competició en la qual va encadenar sis títols consecutius entre 1967 i 1972, guanyant-se el sobrenom de "Reus de les sis copes". Els duels amb el Monza, Novara, Benfica o el mateix Voltregà van despertar grans passions en aquella època d'or per a l'hoquei espanyol, que també a nivell de seleccions brillava amb llum pròpia.

Amb homes com Santi García, Vila, Villalonga, Nogué, Carbonell, etc. i de la mà de Pere Torras, en aquella època seleccionador nacional, Espanya va seguir guanyant títols importants al principi de la dècada dels 70, com els Mundial de San Juan-70 i La Corunya-72, mentre que els títols europeus se li seguien negant i eren per a l'equip portuguès dels Ramalhete, Rendeiro, Livramento, Xana, etc.

La era del Barça... i el Liceo

Ja entrats en els 70, i amb la paulatina retirada de les seves principals figures, el Reus Deportiu va anar perdent potencial i dos equips van agafar el seu relleu: el Barça i el Voltregà. Els duels entre aquests dos equips van passar a ser el denominador comú de la dècada dels 70 al nostre país.

Barça i Voltregà es van anar repartint els títols de Lliga, Copa i Copa d'Europa, però quan el club de Sant Hipòlit va perdre aquell llegendari equip format per Cabanes, Ordeig, Humbert Ferrer, Nogué i Recio, els blaugrana es van quedar sols i van acaparar l'hegemonia de l'hoquei espanyol i internacional.

Amb un gran psicòleg a la banqueta com Josep Lorente, i amb jugadors com Trullols, Vilapuig, Villacorta,

Centell, Torres, Brasal i més tard els Llonch, Torner, Pauls, Ayats, etc., el Barça es va faltar de guanyar títols entre finals dels 70 i principis dels 80. Sis lligues consecutives entre 1977 i 1982 i vuit Copes d'Europa també seguides entre 1978 i 1985 donen fe de la superioritat blaugrana en aquest període. Això va provocar que en aquesta època la selecció espanyola fos formada quasi exclusivament per jugadors del Barça.

En aquest període de temps van néixer també dues competicions internacionals de clubs més: la Recopa (temporada 76-77), que va conquerir l'Oeiras portuguès; i la Copa CERS (temporada 80-81), que va guanyar el també portuguès Sesimbra en les seves primeres edicions.

L'hegemonia del Barça, però, va quedar compromesa arran de l'aparició del Liceo de la Corunya, un equip format a base de talonari i nodrit principalment per jugadors catalans i argentins, que va començar a posar en dificultats als blaugrana i que a la temporada 82-83, després que a la campanya anterior guanyés la Copa CERS, va ser el primer equip no català en conquerir el títol de lliga. Si tres temporades abans, la 79-80, el Cibelles d'Oviedo havia estat el primer equip no català en guanyar un títol nacional en batre al Barça a la final de copa jugada a Salamanca, el Liceo era el primer en guanyar la lliga, però amb un equip més potent i amb més futur que l'asturià.

Expansió mundial

Si tradicionalment Portugal i Espanya es venien repartint tots els títols internacionals en disputa des de la Segona

Guerra Mundial, el final de la dècada dels 70 i principis dels 80 va significar l'aparició d'una nova alternativa a l'hoquei d'aquest dos països. El primer en trencar aquesta hegemonia internacional va ser l'Argentina que, de la mà dels germans Martinazzo, Andino, Agüero, Coria, Rubio, etc., va guanyar el Mundial de l'any 1978 a San Juan i després, l'any 1984, va repetir a Novara (Itàlia). Era un moment en què l'hoquei estava en plena expansió.

La prova d'aquesta expansió es va fer evident al Mundial de 1980 a Xile, que va guanyar Espanya, en el qual van participar-hi 16 equips, però especialment en el de Portugal-82, guanyat pels lusos, en el qual s'hi van donar cita 22 seleccions nacionals, rècord absolut de participació en un Campionat del Món. Aquesta massiva participació no era però positiva per a l'hoquei sobre patins, doncs les diferències entre els diversos equips eren massa evidents i els resultats d'escàndol (com el 56-0 de Suïssa a l'Índia l'any 80, que segueix mantenint-se com a rècord mundial) no contribuïen pas a donar interès a la màxima competició internacional.

Era evident que s'havien de prendre mesures i la FIRS ho va fer separant el Campionat del Món en les categories "A" i "B". Aquesta divisió es va estrenar l'any 1984 pel que respecta al Mundial "A", en el que van participar-hi només deu seleccions, amb la qual cosa es va guanyar en emoció i espectacularitat, mentre que l'any 1986 es va jugar a Mèxic el primer Mundial "B", que va guanyar Alemanya Federal. El nou sistema de competició, que es manté vigent avui en dia, va donar un altre interès als Campionats del Món, doncs només

els millors tenien accés a la categoria "A", que perdien els tres darrers classificats.

La definitiva consolidació de l'hoquei italià, que va començar a donar els seus fruits a mitjans dels anys 80, va acabar de conformar el panorama internacional de l'hoquei sobre patins. Itàlia, campiona del món els anys 1986 i 1988, es va incorporar a l'élite internacional, però no només a nivell de selecció sinó també a nivell de clubs, doncs Novara, Roller Monza i Hockey Monza van començar a incorporar els seus noms al palmarès de les competicions europees.

El panorama actual

Avui en dia, doncs, Espanya (actual campiona del món), Itàlia, Portugal i Argentina són els països que dominen el concert internacional i que, cíclicament, s'estan repartint els títols en els darrers anys, tant a nivell de seleccions nacionals com de clubs.

Al darrera dels quatre grans hi ha un grupet d'equips capaços de guanyar en un moment donat, Xile, Estats Units, Alemanya Federal i Holanda. L'hoquei sobre patins es practica actualment als cinc continents, havent-se notat una especial progressió, pel

que respecta al nombre de països que el practiquen, a Àsia. A Europa, bressol d'aquest esport, s'ha observat però una petita regressió i els màxims dirigents de l'hoquei mundial estan lluitant amb totes les seves forces per implantar-lo als països de l'Est aprofitant els canvis polítics que en ells s'han produït darrerament.

Pel que fa a Espanya, Catalunya continua essent la màxima potència quant a nombre d'equips i qualitat, notant-se però una extraordinària progressió a l'hoquei gallec que, gràcies al "boom" del Liceo de La Corunya (que s'ha convertit en l'entitat d'aquest esport amb major nombre de socis), ha aconseguit col·locar i consolidar a dos clubs de la seva capital en la màxima categoria espanyola. A la resta d'Espanya, malauradament, l'hoquei continua sense consolidar-se. Només a Astúries, encara que darrerament sense sort amb els seus equips d'élite i en menor mesura al País Basc, Madrid, Canàries, Balears i Andalusia, hi ha una mínima presència d'equips d'hoquei sobre patins.

El fet que aquest esport es practiqui en petites poblacions (Noia i Igualada, campions de lliga els anys 88 i 89, en són un clar exemple) és un seriós hàndicap per a la seva consolidació com a esport de masses.

Tampoc el reglament ajuda a fer-lo més espectacular, malgrat els intents per canviar-lo. L'eixamplament de les porteries (la primera als anys 60 i la segona aquesta mateixa temporada), l'introducció de la línia d'antijoc (a principis d'aquesta dècada) i l'adopció del sistema de "play-off" a la lliga (des de la temporada 88-89), no han donat els fruits esperats i només la seva implantació a grans ciutats de tot l'Estat, un canvi a fons de les seves estructures (excepte mitja dotzena d'equips, els clubs espanyols continuen tenint una estructura totalment amateur) i una revisió a fons del seu reglament poden fer que l'hoquei sobre patins doni el pas definitiu cap a l'esport-espectacle, que és allò que avui en dia reclama l'espectador.

Aquesta situació, repetida a nivell internacional, fa que, malgrat que l'hoquei sobre patins serà esport de demostració als Jocs Olímpics de Barcelona-92, el seu futur olímpic (aspiració perseguida des de la creació de la Federació Internacional l'any 1928) es continuï veient força negre. Una cinquantena de països afiliats a la FIRS i les caduques estructures actuals no semblen raons suficients perquè aquest esport assoleixi la seva vella aspiració, almenys en un futur immediat.

BIBLIOGRAFIA

Arxiu de *El Mundo Deportivo*.
Butlletins de la FIRS.

Hockey sobre patines, col·lecció "Deporte 92", núm. 13.
SASTRE, J.M., *Hockey sobre patines*.
TORNER, J.E., *Mi aportación al hockey sobre patines*.